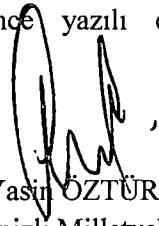

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Prof. Dr. Vedat İŞIKHAN tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

Türkiye turizm gelirleriyle övünmektedir.

Milyonlarca turist ağırlandı, oteller dolmakta, tesisler büyümekte ve yeni gelir rekorları açıklanmaktadır.

Ancak o otelin odasını temizleyen işçinin, yemeğini hazırlayan aşçının, masasına servis yapan garsonun, bavulunu taşıyan çalışanın hangi şartlarda yaşadığını da konuşmak zorundayız.

Turizmin başarısı yalnızca gelen turist sayısıyla ölçülemez.

O başarıyı mümkün kılan çalışanların hayatıyla da ölçülmelidir.

Beş yıldızlı otelin birkaç kilometre ötesinde işçiler kalabalık odalarda, yetersiz lojmanlarda veya gelirleriyle karşılayamadıkları kiralık evlerde yaşıyorsa ortada ciddi bir çelişki vardır.

Turizm bölgelerinde artan konut ve kira fiyatları özellikle sezonluk çalışanların barınmasını zorlaştırmaktadır.

Çalışanlar bir taraftan yoğun sezonda uzun saatler çalışırken diğer taraftan sezon bittiğinde işsiz kalma korkusu yaşamaktadır.

Turizm gelirinden bahsediyorsak o geliri üreten emeğin aldığı payı da konuşmak zorundayız.

Çalışanın dinlenme hakkı, fazla mesai ücreti, sigortası ve insanca barınabileceği bir yer yoksa rekorların arkasında görünmeyen ağır bir emek maliyeti var demektir.

Bu bağlamda;

- 1) Türkiye'de turizm sektöründe kayıtlı çalışan toplam kişi sayısı kaçtır?
- 2) Konaklama işletmelerinde çalışan kişi sayısı kaçtır?
- 3) Yiyecek-içecek hizmetlerinde çalışan kişi sayısı kaçtır?
- 4) Turizm sektöründeki kayıt dışı istihdam oranı nedir?
- 5) Bu oran Türkiye genelindeki kayıt dışı istihdam oranından yüksek midir?
- 6) 2025 ve 2026 yıllarında turizm işletmelerinde kaç iş yeri denetimi yapılmıştır?
- 7) Denetimlerde kaç kayıt dışı çalışan tespit edilmiştir?
- 8) Kayıt dışı istihdam nedeniyle uygulanan toplam idari para cezası ne kadardır?
- 9) Turizm çalışanlarının ortalama aylık ücreti ne kadardır?
- 10) Turizm sektöründe asgari ücretle çalışanların oranı nedir?
- 11) Asgari ücretin yüzde 20 fazlasından daha düşük ücret alanların oranı nedir?
- 12) Turizm gelirlerindeki artışın çalışan ücretlerine ne ölçüde yansıdığı araştırılmakta mıdır?
- 13) Turizm sektöründe ortalama haftalık çalışma süresi kaç saattir?
- 14) Haftada 45 saatin üzerinde çalışanların oranı nedir?

- 15) Fazla mesai yaptığı hâlde ücretini alamadığı gerekçesiyle Bakanlığınıza başvuran çalışan sayısı kaçtır?
- 16) Turizm sektöründe fazla çalışma ihlali nedeniyle kaç işletmeye yaptırım uygulanmıştır?
- 17) Günlük 11 saatin üzerinde çalışma yaptırıldığı tespit edilen işletme sayısı kaçtır?
- 18) Haftalık izin kullandırılmadığı gerekçesiyle kaç işletme yapılmıştır?
- 19) Çalışanların yıllık izin haklarını kullanamadığı işletmelere yönelik denetimler yeterli midir?
- 20) Turizm çalışanlarının iş kazası sayısı 2023-2026 döneminde kaçtır?
- 21) Turizm sektöründe meydana gelen ölümlü iş kazası sayısı kaçtır?
- 22) Mutfak, havuz, teknik servis ve temizlik personelinin maruz kaldığı meslek hastalıklarına ilişkin özel veri tutulmakta mıdır?
- 23) Sezonluk turizm çalışanlarının toplam sayısı kaçtır?
- 24) Sezon sonunda işsiz kalan çalışanların sayısı tahmini olarak ne kadardır?
- 25) Sezonluk çalışanların yılın geri kalanında gelir güvencesini sağlayacak özel sigorta modeli üzerinde çalışılmakta mıdır?
- 26) Turizm sezonunun sonunda işsiz kalan çalışanların işsizlik ödeneğine erişim oranı nedir?
- 27) Prim gün şartlarını sağlayamadığı için işsizlik ödeneği alamayan sezonluk çalışan sayısı kaçtır?
- 28) Sezonluk sektörlerde özel işsizlik sigortası şartlarının oluşturulması planlanmakta mıdır?
- 29) Turizm çalışanlarının barınması amacıyla işletmeler tarafından sağlanan personel lojmanı sayısı kaçtır?
- 30) Bu lojmanların kaçında Bakanlık denetimi yapılmıştır?
- 31) Çalışan başına asgari yaşam alanına ilişkin zorunlu standart bulunmakta mıdır?
- 32) Aynı odada barındırılabilir azami çalışan sayısı belirlenmiş midir?
- 33) Hijyen, havalandırma, yangın güvenliği ve mahremiyet şartları zorunlu mudur?
- 34) Uygun olmayan personel lojmanı nedeniyle kaç işletmeye yaptırım uygulanmıştır?
- 35) Turizm bölgelerinde çalışanların barınma maliyetine ilişkin Bakanlığınızın araştırması bulunmakta mıdır?
- 36) Antalya, Muğla, İzmir ve Aydın'da turizm çalışanlarının ortalama kira giderinin ücretlerine oranı nedir?
- 37) Maaşının yarısından fazlasını kiraya ayırmak zorunda kalan turizm çalışanlarının oranı bilinmekte midir?
- 38) Büyük turizm işletmelerine çalışanları için belirli standartlarda lojman sağlama zorunluluğu getirilmesi planlanmakta mıdır?
- 39) Turizm bölgelerinde kamu arazilerinin çalışan lojmanı amacıyla tahsis edilmesi değerlendirilecek midir?
- 40) Bu lojmanların işverenin keyfî uygulamasına bırakılmadan bağımsız denetlenmesi sağlanacak mıdır?
- 41) İşten ayrılan çalışanın aynı gün lojmandan çıkarılması nedeniyle barınma krizi yaşamasını önleyecek güvence getirilecek midir?
- 42) Turizm sektöründe kadın çalışanların oranı nedir?
- 43) Kadın çalışanların gece vardiyalarında güvenli ulaşımının sağlanması denetlenmekte midir?
- 44) İş yerinde taciz ve mobbing şikâyetlerinin turizm sektöründeki sayısı kaçtır?
- 45) Bu şikâyetler nedeniyle kaç işverene veya yöneticiye yaptırım uygulanmıştır?
- 46) Turizm sektöründe çalışan gençlerin ve öğrencilerin kayıt dışı çalıştırılmasına yönelik özel denetim yapılmakta mıdır?
- 47) Stajyer öğrencilerin normal personel gibi çalıştırıldığı işletmelere ilişkin kaç şikâyet alınmıştır?
- 48) Stajyerlerin çalışma saatlerinin denetlenmesi için hangi mekanizma bulunmaktadır?
- 49) Yabancı turistlere hizmet veren çalışanların yabancı dil ve mesleki yeterliliklerini geliştirmek amacıyla kamu destekli eğitim programları artırılacak mıdır?
- 50) Nitelikli turizm çalışanlarının sektörden ayrılmasının temel nedenleri araştırılmış mıdır?
- 51) Turizm sektöründeki yüksek personel devir hızının hizmet kalitesine etkisi ölçülmekte midir?

- 52) Turizm gelirlerinden çalışanların aldığı payı gösteren bir “emek payı” göstergesi yayımlanacak mıdır?
- 53) Turizm teşviklerinden yararlanan işletmelere çalışan ücretleri, kayıtlı istihdam ve barınma standartları konusunda ilave yükümlülük getirilecek midir?
- 54) Kamu desteği alan bir turizm işletmesinin çalışanını asgari standartların altında barındırması hâlinde teşviklerinin kesilmesi planlanmakta mıdır?
- 55) Çalışma mevzuatını sürekli ihlal eden turizm işletmelerinin isimleri kamuoyuna açıklanacak mıdır?
- 56) Tekrarlanan ağır işçi hakkı ihlallerinde yalnızca para cezası değil faaliyet veya teşvik yaptırımını uygulanacak mıdır?
- 57) 2027 turizm sezonu başlamadan önce çalışan lojmanlarının ülke çapında denetlenmesi için özel program uygulanacak mıdır?
- 58) Turizmde elde edilen döviz gelirin büyümesini anlatırken bu geliri üreten çalışanların yaşam şartlarının aynı ölçüde iyileşip iyileşmediğini neden kamuoyuna açıklamıyorsunuz?
- 59) Beş yıldızlı tesiste hizmet veren bir çalışanın insanca barınabileceği bir odaya sahip olmasını fazla bir talep olarak mı görüyorsunuz?
- 60) Türkiye'nin turizm politikasını yalnızca “daha fazla turist, daha fazla gelir” anlayışından çıkarıp “nitelikli turizm, nitelikli istihdam ve insan onuruna yaraşır çalışma” anlayışına dönüştürecek bağlayıcı düzenlemeleri ne zaman hayata geçireceksiniz?